

izločene novčanice uničijo in se masa porabi za izdelovanje papirja. Komisija je novčanice izročila tovarni in so se novčanice v prisotnosti komisije spravile v veliki kotel, v katerem naj bi se novčanice zmele. Nato je komisija odšla. Delavci, ki so bili tamkaj zaposleni, pa so porabili priliko in si naložili polne žpe in celo košare teh novčanic in jih odnesli domov. Skušali so novčanice spraviti takoj v promet, deolna pa so jih zažgali, ko so slišali, da je v zadevi že uvedena preiskava. Policija je dobila v roke le še nekoliko tisočev novčanic. Uvedena je stroga preiskava.

Krvoločni oče. V Sremski Mitrovici živi bogat kmet, ki je pa pijanec na debelo in ne mine dan, da bi ne bil v popolnem objemu nesrečnega alkohola. V pijanem stanju je bil vedno velika surovina z ženo in otroci. Dne 10. t. m. je zopet prišel pijan domov ter začel pretepavati svojega petnajstletnega sina, ki je ležal bolan v postelji. Tolkel ga je tako dolgo, da je sin izdahnil vsled udarcev. Surovega očeta, ki se piše Lacković, še niso prijeli, ampak je pobegnil po uboju lastnega otroka neznanu kam.

Oropali poštni avtomobil. Dne 10. t. m. ob deveti uri zvečer so neznan razbojnik v bližini glavnega žrnogorskega mesta Cetinja, napadli poštni avtomobil. Reparji so ustavili avtomobil, zapovedali šoferju, konduktorju in žandarju, ki je bil stražar avtomobila, naj izstopijo in nato so prebrskali tolovaji celo pošto ter prtljago potnikov. Od poštних pošiljk so vzeli samo denar, ostalo so pa pustili. Dokler so eni razbojniki ropali pošto, so se lotili drugi potnikov. Da pa ne bi izgubili s preiskavo potnikov preveč časa, so zapovedali potnikom, da se morajo sleči, nato pobrali obleko in ostavili z oropano denarno pošto avtomobil. Oropani potniki so se vrnili okoli 10. ure zvečer na Cetinje in javili napad oblastim.

Dragocene tolovaške glave. Na predlog okrožnega načelnika v Raški (Srbija) je povišal notranji minister nagrado na glave razbojnikov Ferica Salkovića in Beki Hajdukovića. Pri Fericu je poskočil od dva na 20 tisoč dinarjev, pri Beki pa od enega na 15 tisoč dinarjev. To nagrado dobi tisti, ki bi razbojnika prijel, ali ga ubil na ta ali oni način.

Zalostna smrt našega letalca. Dne 9. t. m. se je ponesrečil v Boki Kotorski znani naš letalec, poručnik vojne mornarice Glanko Prebada, doma iz Splita. Pokojni Prebada je dne 9. t. m. letel z letalom, v katerem je bil on in njegov pilot Matevž, preko Boke Kotorske. Iz doslej neznanega vzroka pa je odreklo letalo in padlo iz znatne višine v morje. Padec je bil tako silen, da sta ostala pri priči mrtva poručnik in njegov pilot. Telo ponesrečenega poručnika so prepeljali na ladji v Split, kjer so ga pokopali na svečan način.

Smrt na tramvajskih tračnicah. Jakob Vidaković, star 50 let, se je vračal dne 10. t. m. popolnoma pijan iz neke kavarne v Subotici proti domu ter legel enostavno preko tramvajskih tračnic. Prvi jutranji tramvajski voz v mraku in megli ni opazil spečega Vidakovića, ga povozil, mu odrezal obe nogi in nesrečni pijanec je izdahnil med strašnimi mukami.

Ena največjih nesreč se je zgodila te dni na obalah republike Chile v Južni Ameriki. Strašen potres je porušil nekaj mest, vse zveze z inozemstvom po suhem in na morju so pretrgane. Število smrtnih človeških žrtev znaša sedaj 700. Ker pa še niso vseh porušenih mest natančno preiskali, računajo, da bo znašalo celotno število mrtvecev 1000. Škoda, katero je napravil ta grozni potres je ogromna in jih cenijo na 50 milijonov zlatih peset (portugalski denar). Najhujše je razsajal potres ob morski obali.

Pri Sv. Križu pri Ljutomeru bodo vprizorili v nedeljo dne 19. t. m. zelo lepo igro. Vabijo se vsi ljubitelji mladine in lepih igrokazov k polnoštevni udeležbi.

Pridna učenka se takoj sprejme v papirno trgovino v Mariboru. Pismene prijave s spričevali sprejema do 21. t. m. uredništvo «Straže».

Desetletna solarica Micika Zupanec je v Spitaliču zapustila službo pastirice in odšla neznanu kam. Kdor zna za njo, blagovoli naznaniti županstvu v Zreče pri Konjicah.

V Skofjvsi so občinski odborniki namesto venca na grob umrlemu občinskemu svetovalcu g. Francu Klincu darovali za nove zvonove v Vojniku 100 4 K.

Gospodarstvo.

Gospod Pucelj, povej, če imaš korajže kejl! Vinogradnik nam piše: Strašno je hvalil «Kmetijski list» «velik uspeh» ministra Pucelja glede sklenjene pogodbe med Česko in Jugoslavijo v zadevi prodaje našega vina na Češko. Pri Sv. Marjeti sta Mermolja in Dobnik se napanjala, kakor se napanja žaba ob mlaki in sta hvalisala Pucelja, češ: «Sedaj ste vinogradniki lahko brez skrbi s svojim vinom. Na stotine čehov bo prišlo ga kupovat.» Iz vsega tega pa ni nič. Čehi kupujejo vino na Madžarskem, v Italiji in v Franciji, a k nam ni ne enega. Čeli Puceljev in Mermoljev vinski alarm je bil — prazen nič. Vinogradniki vprašamo tebe, Pucelj: Povej nam, kedaj pridejo češki vinokupci? Zakaj jih ni? Čemu si nas naplahtal? Pa saj ti itak nismo nič verjeli. Ti se znaš samo širokoustit in slepit nerazsodne ljudi! Nas pa ne boš farbal več ti in ne tvoja vlačugarska «Samostojna».

Cena vina v južnih krajih. Za hrvatska kmetijska vina se malodane ne zmeni nikdo. Cene tem hrvatskim vinom so po 7—8 K 1 l od postaje. V Zagreb vozijo kmetje vina gostilničarjem na dom po 9 do 10 kron. V Vrhu in Bijeli Crkvi so vse zaloge polne starih ter novih vin. Starino ponujajo po teh krajih po 8 do 10 K, nova vina pa po 3 do 4 K. Treba pa omeniti, da ta

hrvatsko-slavonska in banatska vina niso niti senca od naših spodnještajerskih vin.

Kam smo prišli? Leta 1914 sem bil v jeseni v Gradcu. Kupil sem si pol litra pečenih kostanjev. Plačal sem 5 krajcarjev. Te dni sem bil zopet v Gradcu, a sem moral plačati za pol litra kostanjev 5000 kron. Skoro neverjetno, a resnično. Tisočak je sedaj v Avstriji toliko kot pri nas tri kroni! Prešernejce je zadela huda kazen.

Tedenski pregled žitnega trga. Ker se je naša valuta ustalila na borzi v Zürichu so se začeli konsumenti zanimati za žitni trg in kupovati blago. Dovož žita na žitni trg se je poslabšal radi slabih potov, povpraševanje po žitu je postalo zelo močno in žitne cene so zopet poskočile. Še začetkom tedna so trgovali s pšenico po 1360—1380 K, a sedaj jo že plačujejo po 1450 do 1480 K, moka nularica je že bila po 2000—2050 K, a danes že po 2200—2250 K, stara koruza po 1130—1550 K a danes 1220—1240 K. Povpraševanje po naših žitih je podražilo žitno robo samo tekoma enega tedna za 1 kro- no pri kg, a kako se še le bodo cene dvignile, ako bo povpraševanje potom domačega konzuma naraslo, kar je gotovo dejstvo. Resnica je, da je dovoljen v našo državo uvoz inozemskih žit čisto brez carine, a kaj pomaga, ker se pa ta kupčija z inozemskim žitom malodane ne da izrabiti. Inozemska žitna roba se mora plačati samo potom deviz iz Pariza ali Trsta, a dobava teh deviz je naravnost skoro onemogočena. Radi težkoč pri nabavi deviz je uvoz tujih žit v našo državo tako otežkočen, da ne more vplivati na padec žita v naši državi. Amerikanci, Francozi in Rumuni nam ponujajo žitno robo, uvoz tega žita je otežkočen, cene našemu žitu znatno rastejo, po največ tudi radi se vedno škandalozno slabih železničnih razmer v naši državi. Samo en vagon žita iz Vojvodine pa do Zagreba rabi 4—5 tednov in v Zagrebu mora čakati tak žitni vagon po osem dni, predno pride na one tračnice za iztovorjenje. Pri ravnokar omenjenih železniških razmerah po naših najboljših žitodolnih krajih pač niti misliti ni na kak znaten padec žitnih cen v bolj zgodnji prihodnji dobi.

Gospodarske zanimivosti od Sv. Petra niže Maribora. — Stara je že prislovica, da na večer pred Martinovim: mošt teče — ter da ga je treba iti na tisti večer «čakati». Ta rek se letos popolnoma uresničuje, ker se pri nas traja trgatve po Martinovem naprej, torej še «teče». Pa kakor se vidi po vinogradnih nekaterih vinogradnikov, bo še tekla mošt, pa ne iz kleti, pač pa od preše, mogoče, da bo trgatve še le ob sv. Elizabeti, to je 19. novembra gotova. Res čudno! Kajti najstarejši ljudje ne pomnijo tako pozne trgatve. Bog je torej res dober, da nam je tako blagoslovil naše vinske griče. Deževno vreme pa ne ovira samo zakasnele trgatve, temveč tudi zimsko setev zavlakuje, posebno, ker pri nas je laporno-ilovent svet. Vinogradnikom začetkom poletja se je splošno govorilo, da bo vinca malo — in sedaj! Ravno tako je Bogu mogoče kruh blagosloviti! Torej ne obupati! Stari ljudje so govorili, pšenica pravi: «Vrzi me v blato — dala bom ti zlato». Stare, prave krščanske vere v Boga je treba, pa delati, kakor so naši pradedje delali in kruha in vinca bo dovolj, ker Bog bo blagoslovil. Brezdelnost in kletve pa rodita propast.

Kramarski in živinski sejm se vrši pri Sv. Andražu v Slov. gor., dne 30. t. m. Na sejm so vabljeni živino-rejci in kupci iz vseh krajev.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 6 konj, 2 bika, 87 volov, 312 krav in 5 telet, skupaj: 412 komadov. Poprčne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 28—32 K, poldebili voli 20—27 K, plemenski voli 20—27 K, bikli za klanje 20 K, klavne krave debele 18—24 K, plemenske krave 13—18 K, krave za klošnarje 6—10 K, molzne krave 15—20 K, breje krave 15—20 K, mlada živina 15—28 K. — **Mesne cene v Mariboru.** Volovsko meso I. vrste 56 K, II. vrste 52 K, meso bikov, krav, telic 44 K, telečje meso I. vrste 64 K, II. vrste 60 K, svinjsko meso sveže 80—90 K.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 10. novembra 1922 se je pripeljalo 188 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari komad 400 do 650 K; 7—9 tednov stari komad 1000—1100 K; 3—4 mesece stari komad 1200—1800 K; 5—7 mesecev stari 2000—2800 K; 8—10 mesecev stari 3500—4800 K; 1 leto stari 5000—5800 K; 1 kg mrtve teže 84 K; 1 koza 500 K.

Na sadni razstavi v Celju je razpoložilo svoj naj- lepši pridelek na gled 78 sadjarjev. Sadje je bilo z malimi izjemami prav lepo in ocenjevalna komisija je bila v prijetnem položaju, da je prisodila priznanje malone vsem razstavljalcem. Manj premožni sadjarji prejmejo poleg priznanja še denarno nagrado. Mesto te nagrade tudi lahko dobe sadna drevesca, ako sporoče to željo odboru za sadno razstavo v Celju tekom osem dni. Častno priznanje I. vrste se je prisodilo tem le sadjarjem: Fr. Bizjak, km, sin St. Andraž 300 K. Ivan Dolinšek, drevničar, St. Ilj pri Velenju; Avg. Faleschini, Videm; R. Galle, graščak, Lemberg; A. Godec, velepos., Kresnice, Združeni sadjarji Gomilsko—Grajska vas, 300 K; Anton Brinovšek, kmet in župan, St. Andraž 300 K; F. K. Gradišnik, drevničar, St. Janž pri Velenju, Fr. Goričan, posestnik, Vojnik 300 K; Ernest Hintze, sadna veletrgovina, Ptuj; Mar. Hitzelberger, pos. Mozirje; Jakob Jan, posestnik, Gorje pri Bledu; Al. Jankovič, upravitelj kopaljšča Dobrna, dr. Fr. Kartin, velepos., St. Jur; J. Kac, nadučitelj, Smartno 300 K. M. Levstik, učitelj, Celje 300 K. Fr. Maurer, kmet, St. Andraž 300 K; F. Ofentavšek, km, sin, Vojnik 300 K; Fr. Pečular, velepos., Legen pri Slov. Gradcu; R. Pevec, veletrgovina s sadjem, Mozirje; Fr. Plešec, kmet Rečica 300 K; Fr. Praprotnik, nadučitelj, Mozirje 300 K; Fr. Rudl, posestnik, Kamnica pri Mariboru 300 K; Fr. Suhadolnik, Borovnica; A. Tkalec, Središče 300 K; A. Ulm, graščak, Šmarjeta, Dolenjsko. — Častno priznanje druge vrste so prejeli: Fr. Antloga, kmet, Mala Pireš-

ca 200 K; J. Apotekar, kmet, Smartno 200 K; Matija Benčan, uradnik, Celje; Anton Dobnik, kmet St. Andraž 200 K; Grajska uprava Grmače pri Litiji; Fr. Hasenbühel, velepos., Oplotnica; Fr. Janežič, kmet, Sp. Ložnica 200 K; Fr. Jezernik, velepos., Smartno, Rudolf Kranjc, kmet, St. Andraž 200 K; Tomo Kurbos, nadučitelj, Slivnica 200 K; J. Medved, kmet, Velenje 200 K; Peter Močnik, nadučitelj, Guštanj, 200 K; M. Ograjenšek, kmet St. Andraž 200 K; Andrej Pikel, kmet, Spod. Ložnica 200 K; Simon Potočnik, kmet, Zetale 200 K; Anton Rožman, kmet, Teharje 200 K; Juro Samec, Nova Cerkev 200 K; Fr. Starovašnik, trg Velenje; A. Svaršnik, Majšperg; Barbara Šah, kmetica, Celje 200 K; J. Serbinek, Veliče 200 K; Solski vrt Zalec 200 K; Franc Tajnšek, kmet, St. Andraž 200 K; Fr. Turnšek, velepos., Vel. Pirešica; Jakob Uratnik, kmet, St. Andraž 200 K; Andrej Vašl, Ferdinand Vašl in Franc Vašl vsi kmetje v St. Andražu vsak po 200 K; Leopold Viher, nadučitelj v St. Janžu 200 K; Mih. Vizovišek, kmet, Gotovlje 200 kron; F. Vuga, žel. revident, Celje; Petr Vudler, nadučitelj, Ljubno 200 K; Andrej Zabukovnik, vsi kmetje v St. Andražu vsak po 200 K. Državni kmetijski šoli Maribor, St. Jur in Novomesto so izven tekme razstavile naravnost krasne skupine v zaboje vložene sadja in sadnih izdelkov. Priznanja se razpošljejo, ko bodo diplome izgotovljene. — Odbor za sadno razstavo.

Novafifta. Naša Kmetijska zveza je sklenila v svoji seji dne 29. oktobra 1922 proti naredbi okrajnega glavarstva v Celju, ki prepevuje klešenje smrek s kram-pizarji, najostrejši protest.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 240—244 naših kron, francoski frank stane 15.60—15.80 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.3360—0.3560, za 100 dehoslovaških kron 782—794, za 100 nemških mark 3.68 in za 100 laških lir 1144—1160 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 2.25 centimov (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše kroge za 5 točk poskočila.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Zopet sokolska cvetka. Janez Mlakar, po domače Bošlekov Anza, je eden izmed najbolj gorečih Sokolov. Včasih dela tak strah svojim staršem, da bežita pred Anzom, čeravno je oče veliko močnejše postave kot sin in še ne star. Bošlekov Anza je pridobil na nepošten način pri nekem Orlu 2800 K po otroku. In ker je Anza vedel, kje je bil hranjen denar, si ga je še več, ne vem ravno koliko, pridobil. Ljudje pravijo, da je ta denar ukradel. Temu je prišla na sled roka pravice. Orožniki so Anzu dali v roke mlek in so mu svetili v tisto hišo, kjer dela zdaj pokoro. Le tako mi Sokoli naprej. Ajmo mi Sokoli! Zdravo! Tako je pri nas, odkar je tu Sokol gnezdil. — To je sokolska odgoja!

Ljutomer. Bog daj večji kup! Denarja najbrž! Ah, kaj šel Blata, ker se ga je vse premalo po okrajnih cestah ljutomerskega okraja, ki menda prvači poleti v cestah polnih prahu, pozimi pa blata. Pretekli teden sem obhodil precej sveta, v spodnjih krajih mariborske oblasti, pa se nisem mogel načuditi gladkim, (v primeri z ljutomerskimi cestami) naravnost vzornim cestam. Kaj šmenca delajo tam s cestami? Naj nam vendar razodenejo to coprnijo ali kaj že je, jim bomo — hvaležni.

Ljutomer. V Ljutomeru je nagloma umrl nadgeometer g. Al. Lušin, star šele 35 let. Zapušča ženo in 2 otroka. Mir mu bodi!

Ljutomer. Licitacija. Kdor hoče napraviti dober kšeft, se naj ja čisto gotovo udeleži javne licitacije, ki se vrši prihodnjo nedeljo ob državni cesti Ivanjci—Sv. Jurij—Ljutomer. Odvisna brozga se proda po najnižjih cenah. Cestarji in cestni nadzorniki imajo prednost. Ne zamuditi ugodne prilike. Gospod urednik, ne želim vam, da bi se morali voziti ali celo hoditi po omenjeni cesti. Gotovo se vam pretresejo možgani in se vgreznete prej ko dospete v Biatograd (Ljutomer). Bog jim grehe odpusti, uštim namreč, ki so krivi teh škandaloznih razmer! Bil sem v Makolah in Šlivnici, pa nisem našel vaških cest tako zamemljenih kot omenjeno. Ves promet mora seveda v takih razmerah počivati. Kaj bomo z vinom, sadjevcem, s sadjem, ko ni dobiti voznika, ki bi upal v to rejo?!

Zg. Kamenščak pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 29. oktobra se je vršila na našem lepem griču, na rojstnem domu prečastitega g. dekana Marka Tomažiča, lepa slovesnost, namreč prenovljenje križa. Blagoslovljenje je izvršil preč. g. dekan J. Ozmeč, č. g. kaplan Lovreč pa je imel pomemben govor. Pri večerji so se mili gostje spomnili tudi dijaške večerje ter so zlicitali bider za 680 K. Prav, da dobe tudi naši ubogi dijaki vedno kaj od preobloženih miz.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Največje bogastvo vsakega društva je knjižnica. Tega se odbor dobro zaveda, zato priredi 19. t. m. pri g. Pergerju po večernih Slomškovo proslavo s tombolo in petjem, katere čisti dobiček se porabi za nabavo novih in popravo starih knjig. — Častilci Slomškega in prijatelji naše mladine, pridite!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Pred kratkem so našli samotarko Lucijo Murkovič mrtvo v svoji hišici, kjer je živela življenje starih puščavnikov. Dne 4. t. m. pa je poklical nenadoma Bog k sebi zvestega sina Sv. Cerkve Antona Vrnbjak v najlepši moški dobi. Naročal je še nekaj svoji ženi, potem pa je padel zadet od mrtvo-uda in izdahnil svojo blago dušo. Škoda ga je. Naj v miru počiva!

Na vprašanja brez priloženih znamk za odgovor se ne odgovarja. Upravištvo.